

Artug i *Artrug*,⁷⁰ Carbonell escriu *Artux*.⁷¹ L'any 1550 ve registrat *lo talayer de Artuix*.⁷² En 1672 *cabo de Artuig*.⁷³ El cap d'*Artrutx* ha estat denominat amb altres noms: l'any 1265 figura com a *Sancto Toderó*.⁷⁴ A la cartografia dels segles XVII i XVIII trobam *C. Maestrale*⁷⁵ i *Cuadelle*.⁷⁶ Però abans, els nostres cartògrafs ja escrivien *Dartuc*.⁷⁷ Entre 1500 i 1600 apareix cartografiat *Dartruix*, *Dartuix*, *Dartus*, *Dartux*, *Dartuch*, *Dartuig*. És curiós trobar a Artà, municipi de l'illa de Mallorca, situat al districte del Cap de Ferrutx que és a l'altra banda de canal encarat al cap d'*Artrutx*, un topònim semblant, *Artux*, documentat l'any 1290.»⁷⁸

ATÀLITX (es Migjorn Gran, Men. 6, i-11)

Hi desemboca una font abundosa i hi ha aiguamolls.

Escrit i pronunciat també *Atalis*, *Atalix*, *Talis*, *Talítx*, *Talix*.

Sembla ésser el mateix nom que el de la població valenciana de Tales; cf. *Tālās* i *Tālīs*, noms de persona algerians (*Gouv.*, 158).

N'hi hagué un altre a Mallorca. En el *Llibre del Rep.*, f. 16v, Busquets 737, trobam un *Rabal atbalic*. No descartem l'àrab del tot car hi ha una arrel *ḥalağ* 'nevar', 'ser glaçat' (Dozy, I, 163a; Belot 65), però a penes hi podem pensar perquè el participi actiu seria *mudāllağ* no documentant-se bé més que en forma II.

70. Ramon ROSSELLÓ VAQUER, *Aportació a la història medieval...*, pp. 23 i 25.

71. Pere Miquel CARBONELL, *Chroniques de Espanya fins aci no divulgades que tracte dels nobles e investissims reys dels gots e gestes de aquells, e fets dels comtes de Barcelona e reys d'Aragó ab moltes coses dignes de perpetua memòria*, any 1497 (Barcelona, Carles Amorós, 1946), f. 84.

72. Arxiu Municipal d'Alaior. Carpeta sense numerar.

73. Antoni RAMIS, *Noticias...* 1829, vi, 92.

74. Bacchisio Raimondo MOTZO, *Il Compasso di Navigare, opera italiana della metà del seccolo XIII*, dins *Annali della Facoltà di Lettere e Filosofia* (Sardegna, Università di Cagliari, 1947), p. 87.

75. Mapes de Lucini, c. 1600, i de Van Keulen, 1708.

76. Possible mala grafia de Ciutadella. Cap de Ciutadella.

77. Abraham i Jafudà CRESQUES, *Atlas Català* (1375).

78. Lorenzo LLITERAS, *Artà en el siglo XIII...*, p. 207. Observa Coromines que allí sí que les terres són altes, en alguns punts penya-segades (Puig de Ferrutx, arran de costa, 432 m. alt.), però no hi hauran mancat horts, en la vasta raconada, on el Mapa Mascaró posa moltes fonts.